

Puławy, 29.01.2007

Opinia NT. nieszkodliwości i efektywności stosowania preparatu Antikanibal przeznaczonego do zapobiegania kanibalizmowi świń

Producent: Arthur Schopf Hygiene GmbH & Co. KG, Niemcy

Importer: „ROLVET”, 64-310 Lwówek

Opis schorzenia

Kanibalizm (*Cannibalism*) jest chorobą, którą coraz częściej obserwuje się w chlewniach wielkotowarowych w grupach starszych warchlaków oraz tuczników, szczególnie w przypadkach, Dy zwierzęta odchowywane są w kojach bez ściółki oraz bez wybiegów. W skrajnych przypadkach straty ekonomiczne związane z tym schorzeniem są bardzo duże.

Czynnik etiologiczny. Etiologia kanibalizmu ma charakter kompleksowy. Do najważniejszych czynników sprzyjających ujawnianiu się tego zaburzenia behawioralnego zaliczyć należy: nieprawidłowości w postępowaniu ze zwierzętami i w kształtowaniu środowiska; błędy żywieniowe i czynniki chorobowe.

W pierwszej wymienionej grupie przyczyn szczególnie ważną rolę odgrywają: nadmierne zagęszczenie zwierząt, zbyt duża ilość światła, wysoka wilgotność w pomieszczeniu, wysokie stężenie gazów, w tym przede wszystkim amoniaku > 20 ppm, dwutlenku węgla > 3000 pm lub siarkowodoru > 10 ppm, duża dobowa amplituda temperatur, brak ściółki, niedostateczna ilość wody i mokre kojce.

Wśród błędów żywieniowych wymienia się: niedobór soli w dawce pokarmowej, niedożywienie oraz słabą przyswajalność składników pokarmowych.

Do czynników chorobowych sprzyjających ujawnieniu się kanibalizmowi zalicza się: smoleń, świerzb oraz ospę.

Choroba ujawnia się najczęściej w grupach warchlaków między 12. a 16. tygodniem życia, przy czym można zaobserwować jej wyraźną sezonowość. Najczęściej problemy z kanibalizmem stwierdza się w miejscach wiosenno-letnich – od maja do sierpnia – co można kojarzyć z intensywnością ekspozycji pomieszczeń dla świń na promienie słoneczne.

Omawiane zaburzenia rejestruje się zazwyczaj w tuczarniach o dużych oknach i w kojcach zlokalizowanych w ich pobliżu.

Objawy kliniczne. Typowymi objawami klinicznymi są pogryzienia uszu i ogonów, przy czym obgryzienie uszu jest zazwyczaj częstsze. Początkowo skutki tej choroby rejestruje się u pojedynczych warchlaków. W przypadku niepodejmowania działań zapobiegawczych uszkodzenia, a w ślad za tym zmiany zapalne i nekrotyczne na uszach i ogonach, dotyczyć mogą większości lub wręcz prawie wszystkich zwierząt. Proces zakaźny związany z uszkodzeniem tkanek ulega niekiedy uogólnieniu, co w skrajnych przypadkach prowadzi do śmierci zwierząt. Następstwem obgryzania ogonów mogą być ropnie zlokalizowane przede wszystkim w obrębie kręgomostu. W przypadku ucisku na rdzeń kręgowy prowadzą one do paraliżu, objawiającego się niedowładami, przede wszystkim kończyn tylnych.

Profilaktyka ogólna kanibalizmu. Przede wszystkim eliminować należy czynniki sprzyjające kanibalizmowi. W tym zakresie do najważniejszych zabiegów zalicza się rozgęszczenie zwierząt, ograniczenie stężenia amoniaku w pomieszczeniu oraz zaciemnienia pomieszczenia (zmniejszenie wielkości lub liczba okien).

Terapia. Przede wszystkim należy usunąć z kojca agresywnego osobnika. W dalszej kolejności powinno się zainstalować w kojcach dla warchlaków lub tuczników lizawki solne, najlepiej takie, które zawierają dodatek mikroelementów. W przypadku powikłań na tle zakażeń *Staphylococcus hyicus* należy zastosować odpowiednio dobrany antybiotyk. Uszkodzone miejsca spryskiwać dwukrotnie w ciągu dnia preparatem antyseptycznym.

Opis preparatu.

Antikanibal jest mieszanką dwóch substancji chemicznych: stearonitrylu 20% i yzopropanolu 80%, formą preparatu jest aerozol. Preparat przeznaczony jest do zapobiegania i zwalczania kanibalizmu świń i pterofagii ptaków. Mechanizm działania preparatu związany jest ze zniechęceniem świń do kanibalizmu. Okolice ciała zwierząt spryskane aerozolem mają niezwykle nieprzyjemny zapach co odstrasza agresorów od kanibalizmu.

Postępowanie polega na równomiernym spryskaniu preparatem zwierząt przegrupowywanych – co zniechęca je do walk o ukształtowanie się hierarchii w grupie świń lub też spryskiwaniu okolic w miejscach pogryzienia. Miejscami takimi są zazwyczaj ogony i uszy atakowanych świń.

Zdaniem producenta preparat jest szczególnie przydatny w przypadku przegrupowywania zwierząt, wprowadzania nowych osobników do stada oraz okresowego

Pojawiania się i nasilania kanibalizmu w grupie świń (najczęściej wśród starszych warchlaków i tuczników).

Preparat konfekcjonowany jest w pojemnikach o pojemności 400 ml.

Treść oznakowania na opakowaniu oraz treść ulotki zawiera szereg informacji wskazujących na konieczność przestrzegania określonych zasad, co związane jest z właściwościami drażniącymi i łatwopalnością, przy temperaturze przekraczającej 50°C istnieje niebezpieczeństwo przedostania się substancji lotnych z opakowania do środowiska.

Jak podano to w charakterystyce produktu limit ekspozycji na zawarty w preparacie propanol wynosi przy NDS – 900 mg/m³ a przy NDSC_h – 1200 mg/m³.

Osoby wykorzystujące Antikanibal winny bezwzględnie używać rękawiczek ochronnych oraz zakładać ochronne okulary.

Opis badań terenowych.

Badania przeprowadzono w fermie świń „W” w województwie kujawsko-pomorskim.

Opis gospodarstwa.

Stado podstawowe chlewni „W” stanowi 120 loch. Zwierzęta utrzymywane są na głębokiej ściółce; żywienie odbywa się w systemie stacji komputerowej. Prosięta ssące i warchlaki odchowywane są na rusztach, natomiast tuczniaki na głębokiej ściółce.

Grupy technologiczne złożone z 12 loch prośnych tworzone są co 2 tygodnie. Prosięta odsadzone są w wieku 4-5 tygodni jednorazowo odsadza się około 100 prosiąt, które przetrucane są do kojców dla warchlaków. W jednym kojcu mieści się 25 świń. Po osiągnięciu m.c. około 20 kg i w wieku około 10 tygodni warchlaki przemieszczane są do tuczarni gdzie przebywają na ściółce w jednym dużym kojcu.

Problemy z kanibalizmem – przede wszystkim obgryzione uszy i ogony ujawniały się u warchlaków między 8 a 10 tygodniem życia oraz u tuczników w trakcie formowania grup oraz sporadycznie wśród starszych tuczników. Średnio skutkami kanibalizmu dotkniętych było około 3% warchlaków i 2% tuczników. Nasilenie kanibalizmu związane było z porą roku. W lecie przekraczało ono wskaźniki średnie.

Postępowanie.

Preparat zastosowano po raz pierwszy w 4 kolejnych grupach warchlaków (po około 100 warchlaków w grupie) oraz w czterech kolejnych grupach tuczników po około 90 tuczników w grupie.

Preparat stosowano w okresach, w których pojawiały się pierwsze symptomy agresji. Postępowanie polegało na rozpylaniu Antikanibalu bezpośrednio nad zwierzętami. Po około 10 minutach od rozpylenia preparatu dochodziło do uspokojenia zwierząt i całkowitego zaniku odruchów agresji. Uspokojenie utrzymywało się przez ok. 10-12 godzin, w przypadku warchlaków po tym czasie problem kanibalizmu w zasadzie zanikał. Wtedy gdy dotyczył on pojedynczych zwierząt spryskiwano okolice pogryzień co zdecydowanie zniechęcało agresorów do kanibalizmu.

W przypadku łączenia warchlaków w duże grupy tuczników, w dniu łączenia świnię spryskiwano preparatem dwukrotnie w odstępie 10-12 godzin.

Po dobie tego typu postępowania hierarchia w grupie była już ustalona, tym samym nie dochodziło do walk między zwierzętami. Opisany cykl doświadczeń przeprowadzono w październiku i listopadzie roku 2006. W miesiącu grudniu 2006 postępowania „przeciw kanibalizmowi” nie przeprowadzono czego efektem było pojawienie się tej technopatii.

W styczniu 2007 roku doświadczenie powtórzono na 2 grupach warchlaków (po 100 warchlaków w grupie) i 2 grupach tuczników. Postępowanie było analogiczne do opisanego powyżej. Ponownie zaobserwowano zaskakująco dobre rezultaty stosowania Antikanibalu. Trakcie obserwacji nie zarejestrowano żadnych, negatywnych ubocznych skutków działania preparatu.

Reasumując, można stwierdzić, że jak wynika to z przeprowadzonych badań terenowych Antikanibal jest preparatem bezpiecznym dla zwierząt; wysoce przydatnym w ograniczaniu problemów związanych z kanibalizmem świń.

